

Torsdagen den 10 september 2015

P8_TA(2015)0319

Situationen i Vitryssland

Europaparlamentets resolution av den 10 september 2015 om situationen i Vitryssland (2015/2834(RSP))

(2017/C 316/25)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner och rekommendationer om Vitryssland,
- med beaktande av det toppmöte som det östliga partnerskapet höll i Riga i maj 2015 och dess förklaring,
- med beaktande av dialogen om mänskliga rättigheter mellan Europeiska unionen och Republiken Vitryssland som hölls den 28 juli 2015,
- med beaktande av de vitryska myndigheternas frigivande av sex politiska fångar den 22 augusti 2015 och det efterföljande uttalandet av vice ordföranden/den höga representanten Federica Mogherini, och Johannes Hahn, kommissionsledamot med ansvar för den europeiska grannskapspolitiken och utvidgningsförhandlingar, om frigivningen av politiska fångar i Vitryssland den 22 augusti 2015,
- med beaktande av det kommande presidentvalet som planeras äga rum den 11 oktober 2015,
- med beaktande av artikel 123.2 och 123.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:
  - A. Trots en tydlig intensifiering av kontakterna mellan Vitryssland, EU och Förenta staterna fortsätter kränkningarna av de mänskliga rättigheterna i Vitryssland, däribland påtryckningar och hot mot människorättsförsvarare, polisrazzior på människorättsorganisationer och beslagtagande av deras utrustning och tvångsbortförande av aktivister från landet, vilket bekräftas i rapporten från FN:s särskilda rapportör om situationen för de mänskliga rättigheterna i Vitryssland.
  - B. Det första officiella besök som Europaparlamentets delegation för förbindelserna med Vitryssland avlagt sedan 2002 ägde rum i Minsk den 18 och 19 juni 2015. Europaparlamentet har i nuläget inga officiella förbindelser med det vitryska parlamentet.
  - C. Betydande förbättringar vad gäller yttrandefriheten och mediefriheten, respekten för vanliga medborgares och oppositionsaktivisters politiska rättigheter samt respekt för rättsstatsprincipen och de grundläggande rättigheterna är alla förutsättningar för bättre förbindelser mellan EU och Vitryssland. Europeiska unionen fortsätter sitt stora engagemang för att försvara de mänskliga rättigheterna i Vitryssland, inbegripet yttrandefriheten och mediefriheten.
  - D. Framsteg har gjorts i samarbetet på vissa politikområden, såsom högre utbildning, yrkesutbildning, den digitala marknaden, energisektorn, livsmedelssäkerhet och kultur, vilket har haft en positiv inverkan för början på en konstruktiv debatt i det vitryska samhället om nödvändiga reformer i landet och medvetenheten om EU. EU måste dock säkerställa att dess resurser inte används för att förtrycka organisationer i det civila samhället, människorättsförsvarare, frilansjournalister och oppositionsledare.
  - E. Sedan 1994 har inga fria och rättvisa val genomförts i Vitryssland enligt vallagar som uppfyller internationella normer, och den nuvarande lagstiftningen ger den sittande presidenten enorma fördelar. OSSE/ODIHR har genomfört ett långvarigt valobservatörsuppdrag i Vitryssland och kommer att samordna kortvariga observatörers arbete.

Torsdagen den 10 september 2015

- F. Den 2 april 2015 undertecknade president Lukasjenko dekret nr 3 om "förebyggande av socialt beroende", som föreskriver tvångsarbete för arbetslösa personer under hot om betalning av en särskild avgift till statsbudgeten eller förvaltningsrättsligt ansvar i form av böter eller administrativt frihetsberövande.
- G. Den 1 januari 2015 infördes en ny lag med föreskrifter för alla former av medier. Enligt lagen får regeringen stänga vilka massmedier som helst, bland dem också onlinemedier, om de publicerar innehåll som anses "olämpligt".
- H. De vitryska myndigheterna har slutligen frigivit alla sex politiska fångar, inbegripet före detta presidentkandidater, efter att i flera år ha förnekat deras existens.
- I. Den 13 och den 31 juli 2015 såg rådet över de restriktiva åtgärderna mot Vitryssland och reviderade listan över visumförbud och frysning av tillgångar, varvid några tjänstemän och företag ströks från listan. 175 personer, däribland Aleksander Lukasjenko, är för närvarande föremål för inreseförbud, och samtliga dessa personer liksom arton ekonomiska aktörer har fått sina tillgångar frysa i EU. Under de kommande månaderna kommer det att ske en utvärdering av EU:s restriktiva åtgärder, varvid den senaste utvecklingen samt alla övriga faktorer som ligger till grund för de restriktiva åtgärderna kommer att beaktas.
- J. Den 28 juli 2015 höll EU och Republiken Vitryssland en dialog om mänskliga rättigheter i Bryssel som var inriktad på en rad frågor, bl.a. inrättandet av en nationell människorättsinstitution, yttrandefriheten, mötesfriheten och föreningsfriheten, dödsstraffet, kampen mot tortyr och misshandel samt barns rättigheter.
- K. Vitryssland spelade en konstruktiv roll för att underlätta avtalet om eldupphör i Ukraina.
- L. Konflikten i Ukraina har ökat farhågorna i Vitryssland om en destabilisering av den inrikespolitiska situationen till följd av ett maktskifte.
- M. Vitryssland är det enda landet i Europa som verkställer dödsstraff.
1. Europaparlamentet förblir djupt bekymrat över situationen för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna i Vitryssland, liksom över de brister som oberoende internationella observatörer iakttagit under tidigare val och den aktiva förföljelsen av oppositionsledare efter valet.
  2. Europaparlamentet välkomnar frigivandet av de återstående politiska fångarna. Parlamentet uppmanar den vitryska regeringen att rehabilitera de frigivna politiska fångarna och återge dem alla deras medborgerliga och politiska rättigheter. Parlamentet betonar att detta skulle kunna utgöra ett potentiellt första steg mot förbättrade förbindelser mellan Europeiska unionen och Vitryssland. Parlamentet påpekar dock att tidigare liknande åtgärder mest har varit tomma gester och inte bidragit till någon förbättring av situationen i det vitryska samhället eller till förbättrade förbindelser med EU.
  3. Europaparlamentet uppmanar Vitryssland att genomföra det kommande presidentvalet i enlighet med internationellt erkända normer, att ge oppositionen obehindrat tillträde till alla regeringskontrollerade medier och att göra det möjligt för den att delta i valet på lika villkor, närmare bestämt genom att införa oberoende valkommissioner med adekvat representation på alla nivåer och öppen och insynsvänlig rösträkning.
  4. Europaparlamentet förväntar sig att myndigheterna upphör med trakasserierna mot oberoende medier på politiska grunder. Parlamentet uppmanar dem att upphöra med administrativt åtal och godtycklig tillämpning av artikel 22.9 avsnitt 2 i förvaltningslagen mot frilansjournalister för att ha samarbetat med utländska medier utan ackreditering, vilket begränsar rätten till yttrandefrihet och informationsspridning.
  5. Europaparlamentet anser att kvarhållandet och lagföringen av Maksim Piakarski, Vadzim Zjaromski och Vjatjeslau Kasinerau, som är misstänkta för skadlig huliganism, är oproportionerligt, och fördömer med kraft det våld som de har fått utstå.

Torsdagen den 10 september 2015

6. Europaparlamentet påminner om att tio människor har avrättats i Vitryssland sedan 2010 och att tre av dessa avrättningar verkställdes bara under 2014. En ny dödsdom avkunnades den 18 mars 2015. I detta sammanhang uppmanas Vitryssland, det enda land i Europa som fortfarande tillämpar dödsstraffet, kraftfullt att ansluta sig till ett globalt moratorium för verkställande av dödsstraff som ett första steg mot ett definitivt avskaffande.
  7. Europaparlamentet uppmanar Vitrysslands regering att respektera rekommendationerna från FN:s kommitté för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter om avskaffande av inslag av tvångsarbete i landet.
  8. Europaparlamentet uppmärksammar situationen för landets minoriteter och deras kulturella organisationer, vars ledare ibland har ersatts av personer som de statliga myndigheterna föredrar, vilket utgör ett brott mot föreningsfriheten, som är en av de grundläggande mänskliga friheterna.
  9. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till de vitryska myndigheterna att under alla omständigheter trygga respekten för de demokratiska principerna, de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, i enlighet med den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och med internationella och regionala människorättsinstrument som ratificerats av Vitryssland.
  10. Europaparlamentet noterar att den sjätte rundan av förhandlingarna mellan EU och Vitryssland om moderniseringsfrågor hölls den 3 september 2015 i Bryssel, då delegationerna diskuterade utsikterna till samarbete på vissa viktiga områden, med utgångspunkt i överenskommelser från 2014 och 2015. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen Europeiska utrikestjänsten och rådet att se till att myndigheternas deltagande i moderniseringsdialogen, tillsammans med och på samma villkor som den demokratiska oppositionen och det civila samhället, sker med full respekt för demokratiska principer, i syfte att utveckla en hållbar och konkurrenskraftig ekonomi och främja demokratiska reformer, liksom ett pluralistiskt samhälle och en rättsstat.
  11. Europaparlamentet stöder kommissionens politiskt ifrågasättande dialog med de vitryska myndigheterna och är villigt att bidra till den via sin delegation för förbindelserna med Vitryssland. Parlamentet påminner dock om att EU måste vara på sin vakt när det gäller hur dess resurser används och se till att man inte bidrar till en försämring av situationen för oppositionen och det civila samhället.
  12. Europaparlamentet uppmanar på nytt kommissionen att med finansiella och politiska medel stödja de insatser som görs av det civila samhället, oberoende medier och icke-statliga organisationer i Vitryssland för att stödja det vitryska folkets demokratisträvanden.
  13. Europaparlamentet välkomnar de framsteg som har gjorts i sektorssamarbetet på områdena högre utbildning, yrkesutbildning, den digitala marknaden, energisektorn, livsmedelssäkerhet och kultur, bland andra.
  14. Europaparlamentet noterar att förhandlingar inleddes i januari 2014 om viseringslättnader i syfte att förbättra den mellanmänskliga kontakten och att främja det civila samhället. Parlamentet framhåller behovet av att påskynda framstegen på detta område.
  15. Europaparlamentet noterar den ökade användningen av det vitryska språket i det offentliga livet. Parlamentet noterar utbildningsministeriets planer på att främja användningen av det vitryska språket i utbildningen och konstaterar att författningsdomstolen offentliggör rättsakter på både ryska och vitryska.
  16. Europaparlamentet uppmanar Europeiska utrikestjänsten och kommissionen att hitta nya sätt att stödja organisationer i Vitryssland. Parlamentet betonar i detta hänseende behovet av att stödja alla oberoende informationskällor om det vitryska samhället, inklusive medier som sänder på vitryska från utlandet.
  17. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, Europeiska utrikestjänsten, rådet, kommissionen och medlemsstaterna.
-